

Uwagi i rekomendacje Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Młodzieży do programu Młody Kraków

nt. potrzeb i problemów młodych ludzi, a także perspektywy organizacji pozarządowych na kolejną edycję programu Młody Kraków na lata 2023 i kolejne

1. Dotyczące ogólnego podejścia do “aktywizowania” młodzieży, tj. wzmacniania młodych ludzi, by mieli możliwość i szansę być aktywnymi obywatelami Krakowa:
 - a. aktywność powinna być oparta na dobrowolności (zachęcamy, dajemy bodźce, budujemy struktury partycypacji - nie oczekujemy partycypacji od młodych kiedy warunki do niej nie są zbudowane lub zbadane),
 - b. młodzież ma prawo do partycypacji, ale też prawo do **wsparcia w partycypacji** - wsparcie to powinno być adekwatne do potrzeb, a potrzeby monitorowane i mierzone regularnie (potrzeby się zmieniają!) - zaś badanie potrzeb młodzieży powinno uwzględniać reprezentatywne grupy samych młodych ludzi - regularność i zakres badań powinny być wpisane w strukturę programu,
2. Dotyczące charakteru polityki sektorowej - aktywności obywatelskiej i społecznej młodzieży:
 - a. politykę sektorową należy **skomunikować z innymi sektorami**, ponieważ nie są one rozłączne, a narzędzia do pracy nad partycypacją młodych ludzi są równoległe do innych polityk, np. edukacyjnej, zdrowotnej, kulturalnej. Partycypacja nie istnieje w oderwaniu od innych obszarów życia młodych ludzi (np. słaba kondycja psychiczna młodzieży zmienia narzędzia, jakimi powinniśmy pracować nad partycypacją);
 - b. skomunikowanie powinno nosić znamiona **koordynacji polityki młodzieżowej (np. w formie: Pełnomocnik Prezydenta ds. Młodzieży, Rzecznik Młodzieżowy lub inne)** - zakładającej przepływ informacji między diagnozami, badaniami oraz planowanymi działaniami miejskimi w ramach różnych polityk kierowanych do młodzieży, a także współpracy w podobnych zadaniach - postulujemy wyznaczenie stanowiska spełniającego tę funkcję,
 - c. postulujemy ścisłą współpracę między reprezentacją organizacji pozarządowych, a stanowiskiem koordynatora ds. polityki młodzieżowej (w KDO zasiadają NGO z różnych dziedzin) oraz dalsze otwieranie KDO na nowe środowiska;

3. Dotyczące różnych profili młodych ludzi (person):

W odniesieniu do analizy potrzeb młodych ludzi poprzez stworzenie person wykonanej podczas warsztatów 27 kwietnia:

- a. prosimy o uwzględnieniu w grupie potrzeb młodych ludzi osoby: z niepełnosprawnościami, nieheteronormatywne, mniejszości etniczne w Krakowie (nie tylko osoby uchodźcze, ale młodzież wielokulturową mieszkającą w Krakowie) oraz inne grupy mniejszościowe;
- b. sposób uwzględniania tych grup to nie segmentowanie i budowanie oferty dla tych grup rozłącznie wobec pozostałych grup młodych ludzi - prosimy o **podejście integracyjne i włączające**, co w praktyce oznacza budowanie oferty dla młodych ludzi tak, by była dostępna dla wszystkich grup - oraz monitorowanie i weryfikowanie dostępności przez np. koordynatora ds. polityki młodzieżowej,

4. Dotyczące potrzeb młodych ludzi (przekrojowe, niezauważone wcześniej potrzeby wskazanych person, jak i potrzeby innych grup docelowych programu):

- a. Odpowiedzią na potrzebę dotyczącą przestrzeni do spędzania czasu, rozwoju itd. niekoniecznie musi być tworzenie nowych przestrzeni (choć też!), ale i **inwentaryzacja istniejących otwartych miejsc** i utworzenie "procedury" korzystania z nich przez młodych (koordynacja różnych sektorów jest tu konieczna, gdyż te miejsca to instytucje kultury, i in.),
- b. Powtarzająca się potrzeba miejsc dla młodzieży to nie tylko efekt braku tych miejsc, ale nie-dotarcia z informacją o nich do młodych ludzi - informacja powinna być skuteczna z perspektywy młodego człowieka i umiejscowiona tam, gdzie młodzież ma do niej rzeczywisty, nie potencjalny dostęp. Dodatkowo, informacja o istnieniu miejsc dla młodzieży powinna być uzupełniona informacją o dostępności (bariery architektoniczne, język, dostępność ekonomiczna itd.),
- c. Efektywny dostęp do informacji to prawo młodych ludzi, nie przywilej, nie okazja - celem administracji publicznej powinno być **skuteczne docieranie z informacją do wszystkich młodych ludzi** (żeby być skutecznym potrzeba przemyślanego systemu informacji młodzieżowej) - potrzeba informacji i przewodnika po informacji została przedstawiona podczas warsztatów, ale i podczas spotkania KDO kładliśmy na nią ogromny nacisk.
- d. Postać **mentora/ informatora/ orientatora** pojawiała się wielokrotnie jako funkcja w pracy z młodzieżą - należy ją rozpoznać i uznać za formę pracy z młodzieżą, w rozumieniu programu Młody Kraków (kieruje się on innymi pryncypiami, niż inne polityki sektorowe) i wyciągnąć obszar **informacji młodzieżowej jako wyróżniony obszar** nowego programu;
- e. Należy rozważyć wprowadzenie stałej, długofalowej, zapewniającej ciągłość zadań opcji **usług dla młodzieży w strukturach urzędu** (osoba, funkcja, referat) ds. informacji, czy wsparcia mentorskiego dla młodzieży;
- f. Obok analizy potrzeb młodych ludzi należy pochylić się nad analizą **problemów i barier w partycypacji** i w programie wskazać kierunki ich niwelowania. Jednym z nich jest

analiza funkcjonowania sektora organizacji młodzieżowych, studenckich, pozarządowych i zaferowania wsparcia organizacjom w **sieciowaniu; rekrutowaniu; docieraniu z ofertą do młodych; oraz wsparcia w powstawaniu organizacji młodzieżowych.** Sektor takich organizacji (które służą młodzieży, ale też zrzeszają młodzież) to kolejna struktura partycypacji młodzieży, którą program może wykorzystać do wzmocnienia aktywności młodych ludzi.

- g. Postulujemy działania **służące odczarowaniu obrazu zaangażowania** w Młodzieżową Radę Miasta, konsultacje społeczne, spotkania, czy nawet organizacje społeczne. Panują wyobrażenia o nich, które zniechęcają do udziału: m.in. konfliktowość, biurokracja, wysoki próg wejścia, konieczność posiadania specjalistycznej wiedzy (obok tego należy wspierać te struktury tak, by te wyobrażenia się nie potwierdzały - narzędzia youth work służą właśnie temu);
- h. Postulujemy działania promocyjne, motywujące i zachęcające do aktywności społecznej i obywatelskiej realizowane dwutorowo: 1. uznające potrzebę młodzieży do zauważenia korzyści tu i teraz z aktywności (punkty, benefity, nagrody, splendor), 2. wskazujące na wartości jako korzyści: kompetencja jako zysk, dobro wspólne jako wartość, potrzeba bycia przydatnym, potrzeba robienia dobra;
- i. Uważamy za konieczne prowadzenie **współpracy ze szkołami** przynajmniej w zakresie informacji młodzieżowej, żeby młodzież szkolna miała szansę na dowiedzenie się o możliwościach (konkursach, projektach, akcjach, wolontariatach, warsztatach, ofercie Pracowni i innych miejsc) w miejscu, gdzie spędza większość czasu. Możliwe kierunki: szkolenie osób w bibliotekach, pedagogów, wychowawców, "glejt" dla NGO działających w imieniu miasta.

5. Dotyczące realizacji programu:

- a. Postulujemy współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji celów programu Młody Kraków na wybranych zasadach (zapytanie ofertowe, OKO, inne) w **sposób otwarty, niewskazujący instrukcji wykonania zadania i szczegółowych wskaźników**, a cele, do których ma doprowadzić. Rozwiązanie to ma na celu uzyskanie przestrzeni na dostosowanie działania do potrzeb młodych ludzi i na aktualizację wiedzy o tych potrzebach. W ten sposób pozwalamy też na samoaktualizację programu;
- b. Postulujemy uzupełnienie zadań programu o **całościową ewaluację** z realizacji celów programu w ujęciu jakościowym (obserwacja wskaźników ilościowych, ale weryfikacja wyłącznie jakościowych). Włączenie w ten proces wszystkie podmioty realizujące działania w ramach programu i poza nim (koordynator, inne wydziały) jest kluczowe. Potrzeba również struktur ewaluacji z udziałem wykonawców w roli partnerów.

6. Dotyczące współpracy nad przygotowywaniem kolejnych edycji programu:

- a. Liczymy na włączenie organizacji pozarządowych do procesu opracowywania programu w roli partnerów. Dziękujemy za możliwość udziału w roli przedmiotu badań, jednak warto uwzględnić naszą całościową ekspertyzę, niemożliwą do przedstawienia podczas krótkich warsztatów.